

Lublin, 02 lutego 2023 r.

Rafał Muda

Tytuł rozprawy: Wpływ efektu języka obcego na podejmowanie decyzji – testowanie mechanizmów leżących u podstaw efektu

Słowa kluczowe: efekt języka obcego, podejmowanie decyzji, ryzyko, sądy moralne, emocje, procesy poznawcze

STRESZCZENIE

Przetwarzanie informacji i podejmowanie decyzji w języku obcym powoduje, że ludzie czasem dokonują innych wyborów niż gdyby robili to w języku ojczystym. Zjawisko to nazwano efektem języka obcego. W pierwszych badaniach nad efektem języka obcego zakładano, że używanie języka obcego obniża reakcje emocjonalne wywołane problemem decyzyjnym. Alternatywnie, proponowano, że używanie języka obcego wpływa na zachodzące przy podejmowaniu decyzji procesy poznawcze. Do tej pory jednak dokładny mechanizm działania efektu języka obcego nie został odkryty a wiele z najnowszych badań wskazuje, że podejmowanie decyzji w języku obcym nie zawsze przynosi korzyści. Celem rozprawy doktorskiej jest poszerzenie dotychczasowej wiedzy i zbadanie, jakie mechanizmy rzeczywiście stoją za efektem języka obcego. W badaniach opisanych w rozprawie weryfikacji poddane zostały obydwa proponowane pierwotnie mechanizmy mające stać za efektem języka obcego – tj. mechanizm emocjonalny i poznawczy. Dzięki przeprowadzonym badaniom możliwe było ukazanie zarówno słabości najczęściej rozpowszechnianych teorii w obszarze efektu języka obcego jak i zaproponowanie modelu dopasowanego deskryptywnie lepiej do rzeczywiście występujących zjawisk i mechanizmów psychologicznych.

W rozprawie opisuję badania na temat mechanizmu stojącego u podłoża efektu języka obcego. Badania prowadziłem w obszarach, które były najczęściej wybierane przez innych badaczy efektu języka obcego: (1) badania nad sądami moralnymi; (2) badania nad stopniem oddziaływania efektu języka obcego na podejmowane decyzje w zależności od sposobu przekazu, tj. tekstowy vs. werbalny; (3) badania nad skłonnością do podejmowania ryzyka i wpływem pobudzenia emocjonalnego na decyzje; (4) badania nad procesami poznawczymi w obszarze rozumowania. Wszystkie wymienione powyżej badania skupiały się na problemach badawczych, które weryfikowałem w dotychczasowej pracy nad efektem języka obcego w ramach realizowanego przeze mnie grantu PRELUDIUM. W wyniku moich prac opublikowałem 4 artykuły w czasopismach z listy JCR:

1. **Muda, R.**, Niszczota, P., Białek, M., & Conway, P. (2018). Reading dilemmas in a foreign language reduces both deontological and utilitarian response tendencies. *Journal of Experimental Psychology: Learning, Memory, and Cognition*, 44(2), 321. (IF = 3,140, lista MNIe = 140 pkt)

2. **Muda, R.**, Pieńkosz, D., Francis, K. B., & Białek, M. (2020). The moral foreign language effect is stable across presentation modalities. *Quarterly Journal of Experimental Psychology*, 73(11), 1930-1938. **(IF = 2,138, lista MNiE = 100 pkt)**
3. **Muda, R.**, Walker, A. C., Pieńkosz, D., Fugelsang, J. A., & Białek, M. (2020). Foreign language does not affect gambling-related judgments. *Journal of Gambling Studies*, 1-20. **(IF = 3,396, lista MNiE = 100 pkt)**
4. Białek, M., **Muda, R.**, Stewart, K., Niszczoła, P., & Pieńkosz, D. (2020). Thinking in a foreign language distorts allocation of cognitive effort: Evidence from reasoning. *Cognition*, 205, 104420. **(IF = 4,011, lista MNiE = 140 pkt)**